

Aktuelt om Arbejdsmiljø nr. 9 - december 2020

Velkommen til endnu et Aktuelt om Arbejdsmiljø. Det er december, og juleferien nærmer sig efter et langt efterår med Corona. Vi giver her anvisning til endnu mere materiale og viden om corona; men andre temaer har heldigvis også sneget sig ind. Som altid kan du tage det, du kan bruge, og "glemme resten". Du kan altid finde de [seneste numre af AOA på dlf.org](#). God læselyst.

Bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø trådte i kraft 1. november 2020

Bekendtgørelsen, som sætter psykisk arbejdsmiljø på dagsordenen, er resultatet af et langvarigt og målrettet politisk arbejde, som foreningen har bidraget væsentligt til via FH. Vi kan glæde os over, at de kendte lærerudfordringer er medtaget i bekendtgørelsens 5 risikofaktorer:

- Stor arbejdsmængde og tidspres
- Uklare krav og modstridende krav i arbejdet
- Høje følelsesmæssige krav i arbejdet med mennesker
- Krænkende handlinger, herunder mobning og seksuel chikane
- Arbejdsrelateret vold (i arbejdet) og uden for arbejdstid.

Bekendtgørelsen ligestiller det psykiske og fysiske arbejdsmiljø og cementerer arbejdsgivers pligt til at sikre, at også det psykiske arbejdsmiljø er sundt og sikkert.

Bekendtgørelsen definerer psykisk arbejdsmiljø som forhold vedrørende arbejdets tilrettelæggelse, organisatoriske forhold, arbejdets indhold og udførelse samt sociale relationer. Definitionen kan bidrage til, at det bliver nemmere for ledelse og medarbejdere at få taget hul på dialogen om det psykiske arbejdsmiljø.

Herudover er bekendtgørelsens styrke, at den beskriver de konkrete risikofaktorer, der skal medtages i en vurdering af, om et forhold i arbejdet indebærer en risiko for sikkerhed eller sundhed.

F.eks. er en kendt problemstilling ubalancen mellem arbejdsopgaver og den tid, der er til rådighed til at udføre arbejdet på skolerne. Her fastslår bekendtgørelsen, at omfanget af tidspres og tidspress skal vurderes i kvantitet, kvalitet og varighed, og der skal angives forslag til forebyggende tiltag. Også vold og trusler er medtaget i bekendtgørelsen under temaet arbejdsrelateret vold. Og sidst men ikke mindst er seksuel chikane, som i øjeblikket har stor mediemæssig bevågenhed, også en del af bekendtgørelsen sammen med temaerne 'krænkende handlinger' og 'mobning'.

Tre af bekendtgørelsens temaer vil blive fulgt op af hver sin vejledning: stor arbejdsmængde og tidspres, høje følelsesmæssige krav i arbejdet med mennesker samt uklare og modstridende krav.

[På at.dk kan du læse bekendtgørelsen og finde video og tilhørende materialer fra Arbejdstilsynets temamøde](#), som blev holdt 30. oktober 2020. I videoen bliver bekendtgørelsen præsenteret nærmere.

Corona fortsat... og opdateringer

Coronamatheden melder sig efterhånden flere steder – både i forhold til at overholde de fysiske regler, men den påvirker også vores psykiske arbejdsmiljø. Sammenkomster og julefrokoster på arbejdspladsen aflyses, luciaoptog aflyses, eleverne medbringer egne sakse og limstifter til juleklip, klasser sendes hjem på skift, og flere og flere testes.

Det giver store udfordringer i det daglige arbejde, men flere steder findes der også gode løsninger både angående det kollegiale samarbejde og i forhold til at fastholde retningslinjerne fra sundhedsmyndighederne.

Foreningen opdaterer løbende [hjemmesiden om corona-spørgsmål/svar](#) – hvor I kan finde hjælp til aktuelle problemstillinger. Senest er hjemmesiden bl.a. opdateret med reglerne for anvendelse af visir og mundbind.

Få hjælp og inspiration til at arbejde med det psykiske arbejdsmiljø på arbejdspladsen, om hvordan I kan fastholde det gode kollegiale samarbejde – og tag snakken om, hvad der dræner, og hvordan I giver hinanden energi. Læs mere om [samarbejde og arbejdsfællesskab under covid-19 epidemien på arbejdsmiljoweb.dk](#).

Din rolle som AMR under corona

Som arbejdsmiljørepræsentant (AMR) kan man indimellem have svært ved at finde den rigtige rolle – nogle gange opleves man måske som ”politibetjent”, og andre gange er der brug for, at man er ”omsorgsbuddy.” Husk på, at du ikke er en énmandshær, men også sammen med arbejdsmiljøgruppen kan stille krav til dine kolleger. Kollegerne kan f.eks. stå for den daglige ”risikovurdering/ opbyggelse af gode corona-vaner” ved at forholde sig til enkelte spørgsmål i forbindelse med undervisningens planlægning (Disse spørgsmål er eksempler):

- Hvordan holder vi fortsat afstand i aktiviteterne?
- Er der brug for værnemidler – visir til underviser/mundbind, hvis vi skal med kollektiv trafik?
- Hvordan/hvornår vasker vi hænder/bruger håndsprit?
- Rengøring – er der kontaktpunkter, der skal rengøres ifm. aktiviteterne?

Nogle forhold vil kollegerne selv kunne handle på her og nu. Andre forhold kan kræve, at kollegerne vender tilbage til dig som AMR, som kan bringe det op i arbejdsmiljøgruppen eller i MED. F.eks. når risikovurderingen kræver involvering af andet personale som f.eks. rengøringen eller det tekniske personale. Eller hvis der skal afsættes penge til at købe værnemidler eller ydes hjælp til at lave afstandsband, nudging el.lign.

Hold fast i synligheden

Man kan ’blive blind for’ de samme plakater eller afstandsmarkeringer, hvis de har hængt længe på samme sted. BrancheFællesskab for Arbejdsmiljø, velfærd og offentlig administration (BFA) har lavet plakaten ”Bliv ved med at spritte af”, som kan hænges op i klasser og personalerum. Du kan hente den her: [Plakat: Bliv ved med at spritte af \(arbejdsmiljoweb.dk\)](#).

Opdatering af APV ifm. corona

Er det tid til opdatering af APV, kan følgende spørgsmål overvejes til inspiration:

- Afstand – hvordan har du oplevet muligheden for at leve op til sundhedsmyndighedernes anbefaling om afstand på 1 meter mellem elever og kolleger samt 2 meter til forreste række ved tavleundervisning?
- Hygiejne – hvordan oplever du, at der er øget fokus på håndhygiejne – adgang til hyppig håndvask/håndsprit?
- Rengøring – hvordan oplever du den ekstra rengøring på skoler for at begrænse smitte med corona – er der synlig rengøring og afspritning af kontaktpunkter mindst 1 gang om dagen ud over almindelig rengøring?
- Værnemidler – har du oplevet behov for brug af værnemidler (visir) i undervisningen, hvor afstandskravene ikke kan overholdes, og har arbejdsgiveren stillet det til rådighed?
- Hvis du arbejder hjemmefra – har du så de rigtige arbejdsredskaber, og husker man at inddrage dig i fællesskabet?

- Hvordan håndteres forældres kontakt til skolen? Holdes de uden for skolens areal, og hvordan foregår møder mellem skole og hjem?

Hurtig adgang til corona-testsystemet, når man er nær kontakt

Sundhedsstyrelsen har præciseret, at har man været i nær kontakt med en smittet, kan man få hurtig adgang til corona-test. For nære kontakter gælder, at man skal testes to gange. For at få adgang til en hurtigere test, er det nødvendigt at bestille test via corona-opsporingssenheden på tlf.nr.: 3232 0511 og ikke via coronaprøver.dk

Der er ikke tale om, at nogle faggrupper qua deres funktion eller stilling kan komme foran i køen. Det afgørende er, at man vurderes at være en nær kontakt til en smittet.

Definition af nær kontakt er ”at have været tættere end 1 meter på personen i mere end 15 minutter”.

NYT! Bemærk, at nære kontakter pr. 24. november ifølge Sundhedsstyrelsen er udvidet til alle, der har været inden for 2 meter i mere end 15 minutter med en person, der har fået påvist ny coronavirus i en af nedenstående situationer, hvor der er øget risiko for smitte:

- Aktiviteter med kraftig udånding som f.eks. sang, høj tale eller råb
- Aktiviteter, der indebærer fysisk anstrengelse
- Ophold i lukkede rum med dårlig ventilation eller manglende udluftning.

Det kan give anledning til, at I genbesøger skolens retningslinjer for hjemsendelse af elever og personale, der defineres som nære kontakter – særligt hvis man ikke allerede hjemsender hele klasser, hvis en elev/lærer får positivt test svar.

I kan læse nærmere her:

- [COVID-19 Smitteopsporing af nære kontakter - Sundhedsstyrelsen](#)
- [COVID-19: Opsporing og håndtering af nære kontakter \(sst.dk\)\(PDF\)](#)
- [Naer-kontakt-pjece-kort.ashx \(sst.dk\)\(PDF\)](#).

Regler og krav til hjemmearbejdspladsen

Hvis du sendes hjem for at arbejde i forbindelse med f.eks. COVID-19 epidemien, gælder Arbejds miljøloven fortsat. Det betyder, at arbejdsgiveren har ansvaret for, at arbejdsforholdene er i orden, når du arbejder hjemme hos dig selv. [Læs mere om reglerne for at arbejde hjemme på kropogkontor.dk.](#)

Derudover skal du være opmærksom på dine arbejdsstillinger, når du arbejder med bærbar pc og/eller tablets, da de ofte giver anledning til dårlige arbejdsstillinger. Brug løst tastatur og en mus, når det er muligt. Og husk at holde pauser, og variér din arbejdsstilling. Du kan få flere gode råd her: [Bærbare arbejdsstillinger - Varier arbejdsstilling \(kropogkontor.dk\).](#)

Forebyg og håndter krænkende handlinger af seksuel karakter

Seksuel chikane er sat på mediedagsordenen, og flere arbejdspladser oplever et behov for at se på egen arbejdspladskultur og arbejdspladsens retningslinjer herom. Vi har tidligere reklameret for BFA's hæfte ”STOP Krænkende handlinger af seksuel karakter”, hvor I kan få inspiration og værktøjer til at starte dialogen om krænkende handlinger og uønsket seksuel opmærksomhed på arbejdspladsen. Hæftet kan bidrage til at aftabuisere emnet og give indblik i forskellige typer af uønsket seksuel opmærksomhed. Der er f.eks. forskel på om den kommer fra en borger, en kollega eller en leder. Brug hæftet som en anledning til at se på jeres retningslinjer for, hvad I gør hos jer, og find yderligere materialer her: [Krænkende handlinger af seksuel karakter \(etsundtarbejdsliv.dk\).](#)

SPARKs metoder når nu ud til alle arbejdspladser

SPARK (Samarbejde om Psykisk ARbejds miljø i Kommunerne) har udarbejdet en række materialer, som viser de værktøjer og metoder, som gennem de seneste fem år er blevet anvendt for at hjælpe kommunale arbejdspladser med at forbedre det psykiske arbejdsmiljø. Formålet med materialerne er at udbrede SPARKs tilgang til psykisk arbejdsmiljø, så alle arbejdspladser kan få glæde af SPARK-konsulenternes viden, metoder og erfaringer og få inspiration til, hvordan man konkret kan starte op på egen arbejdsplads.

I kan lade jer inspirere af en række videoer samt fem podcasts, som udkommer i december 2020, og I kan læse mere her: [Lær at arbejde med psykisk arbejdsmiljø \(vpt.dk\)](#).

Værktøjerne finder I her: [Værktøjer og metoder I selv kan bruge \(vpt.dk\)](#).

På falderebet ønskes I alle en god og velfortjent juleferie lige om hjørnet – mon ikke vi er fælles om ønsket om et 2021 uden corona!